WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 10 kwietnia 2008 r. *

W sprawie C-442/06

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 26 października 2006 r.,

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez D. Recchię oraz M. Konstantinidisa, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Republice Włoskiej, reprezentowanej przez I.M. Braguglię, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez G. Fiengo, avvocato dello Stato, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

* Język postępowania: włoski.

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C.W.A. Timmermans, prezes izby, L. Bay Larsen, K. Schiemann, J. Makarczyk i C. Toader (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,
sekretarz: R. Grass,

uwzględniając procedurę pisemną,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 W swojej skardze Komisja Wspólnot Europejskich zwraca się do Trybunału o stwierdzenie, iż przyjmując i utrzymując w mocy dekret legislacyjny nr 36 z dnia 13 stycznia 2003 r. (dodatek zwykły do GURI nr 40 z dnia 12 marca 2003 r.), zmieniony przez dekret z mocą ustawy nr 203 z dnia 30 września 2005 r. (GURI nr 230 z dnia 3 października 2005 r., s. 4, zwany dalej „dekretem ustawowym nr 36/2003"),

którym transponowano do prawa krajowego przepisy dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz.U. L 182, s. 1), Republika Włoska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążą na mocy art. 2–14 tej dyrektywy.

Ramy prawne

Przepisy wspólnotowe

2 Zgodnie z art. 1 dyrektywy 1999/31 jej celem jest zapewnienie środków, procedur i zasad postępowania zmierzających do zapobiegania negatywnym dla środowiska skutkom składowania odpadów albo ich ograniczenia w jak największym stopniu.

3 Artykuł 2 zawiera listę definicji stosowanych w dyrektywie. W przepisie tym zdefiniowano w szczególności pojęcie odpadów i składowisk odpadów rozumianych jako miejsce przeznaczone do usuwania odpadów na lub w ziemi. Artykuł 3 dyrektywy 1999/31 określa zakres jej stosowania, wskazując, iż ma ona zastosowanie do wszystkich składowisk odpadów określonych w art. 2.

4 W art. 4 i 6 dyrektywy 1999/31 wprowadzono podział składowisk na trzy rodzaje, jakimi są: składowiska odpadów niebezpiecznych, składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i składowiska odpadów obojętnych. Wskazano również, jakie odpady mogą być przyjmowane na tych trzech rodzajach składowisk.

5 Jeśli chodzi o odpady i obróbkę, które są niedozwolone na składowiskach odpadów, dyrektywa przewiduje w art. 5 ust. 1, że „[p]aństwa członkowskie ustanawiają strategię krajową dotyczącą zmniejszenia ilości odpadów ulegających biodegradacji, które trafiają na składowiska nie później niż dwa lata po dacie transpozycji [dyrektywy], i powiadamiają Komisję o tej strategii". W art. 5 ust. 2 określono terminy realizacji zmniejszenia ilości odpadów.

6 Artykuł 10 dyrektywy 1999/31 ustanawia zasady dotyczące kosztów składowania odpadów. W art. 11 i załączniku II do dyrektywy zawarto zasady odnoszące się do procedury przyjmowania odpadów, podczas gdy art. 12 i załącznik III dyrektywy określają procedury kontroli i nadzoru operacji dokonywanych w obrębie składowisk. Artykuł 13 dyrektywy dotyczy natomiast procedur zamknięcia i nadzoru poeksploatacyjnego.

7 Dyrektywa 1999/31 przewiduje w art. 7–9 procedurę zezwoleń na nowe składowiska. Obejmuje ona również specjalnymi środkami składowiska już istniejące. W tym zakresie art. 14 dyrektywy stanowi:

„Państwa członkowskie podejmują środki, aby składowiska odpadów, które posiadają zezwolenia lub które już działają w czasie transpozycji niniejszej dyrektywy, nie mogły kontynuować działań, jeżeli nie zostaną podjęte tak szybko, jak to możliwe, lecz nie później niż w ciągu ośmiu lat od daty ustanowionej w art. 18 ust. 1, środki wymienione poniżej:

a) w ciągu jednego roku od daty ustanowionej w art. 18 ust. 1 podmiot zajmujący się składowiskiem przygotowuje i przedstawia właściwym władzom w celu

zatwierdzenia plan zagospodarowania składowiska, włącznie z elementami wymienionymi w art. 8, oraz wszelkie środki korygujące, które zdaniem podmiotu zajmującego się składowiskiem będą potrzebne do spełnienia wymagań niniejszej dyrektywy, z wyjątkiem wymagań określonych w pkt 1 załącznika I;

b) po przedstawieniu planu zagospodarowania właściwe władze podejmują ostateczną decyzję w sprawie dalszego działania składowiska odpadów na podstawie wymienionego planu zagospodarowania oraz niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki mające na celu, zgodnie z art. 7 lit. g) i art. 13, zamknięcie jak najszybciej składowisk, które nie uzyskały, zgodnie z art. 8, zezwolenia na kontynuację działania;

c) na podstawie zatwierdzonego planu zagospodarowania składowiska odpadów właściwe władze zatwierdzają niezbędne prace i wyznaczają okres przejściowy na zakończenie realizacji planu. Każde istniejące składowisko odpadów spełnia wymagania niniejszej dyrektywy, z wyjątkiem wymagań wymienionych w załączniku I pkt 1, w ciągu ośmiu lat od daty ustanowionej w art. 18 ust. 1;

d) i) w ciągu jednego roku od daty ustanowionej w art. 18 ust. 1, art. 4, 5 i 11 i załącznik II stosuje się do składowisk odpadów niebezpiecznych;

ii) w ciągu trzech lat od daty ustanowionej w art. 18 ust. 1, art. 6 stosuje się do składowisk odpadów niebezpiecznych".

8 Artykuł 18 dyrektywy 1999/31 reguluje w następujący sposób kwestię terminu na dokonanie transpozycji:

„Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy nie później niż w ciągu dwóch lat po jej wejściu w życie i niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję

[…]”.

9 Dyrektywa 1999/31 weszła w życie dnia 16 lipca 1999 r. Termin na dokonanie transpozycji przewidziany w art. 18 dyrektywy upłynął dnia 16 lipca 2001 r.

10 W dniu 19 grudnia 2002 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła decyzję 2003/33/WE ustanawiającą kryteria i procedury przyjęcia odpadów na składowiska, na podstawie art. 16 i załącznika II do dyrektywy 1999/31/WE (Dz.U. 2003, L 11, s. 27).

Przepisy krajowe

11 Dekret legislacyjny nr 36/2003 stanowi transpozycję do prawa włoskiego całości przepisów dyrektywy 1999/31.

12 Przewiduje on w szczególności w art. 5, iż regiony ustanawiają i zatwierdzają w okresie roku od wejścia w życie dekretu strategię dotyczącą zmniejszenia ilości odpadów ulegających biodegradacji złożonych na składowiskach. Określa on także obowiązujące terminy w zakresie stopniowego zmniejszania ilości odpadów na składowiskach. Artykuł 6 dekretu legislacyjnego nr 36/2003 transponuje przepis dyrektywy 1999/31 dotyczący odpadów niedozwolonych na składowiskach, podczas gdy art. 11 ustala zasady przyjmowania odpadów na składowiska.

13 Artykuł 17 dekretu legislacyjnego, zatytułowany „Przepisy przejściowe i końcowe", ustalający zasady dotyczące składowisk istniejących, przewiduje:

„1. Na składowiskach, które posiadają zezwolenia w dniu wejścia w życie niniejszego dekretu, można nadal składować odpady objęte zezwoleniem.

2. Z uwzględnieniem warunków i ograniczeń w zakresie dopuszczalności, przewidzianych w decyzji komitetu międzyministerialnego z dnia 27 lipca 1984 r., opublikowanej w dodatku zwykłym do GURI nr 253 z dnia 13 września 1984 r. […], zezwala się na utylizację na nowych składowiskach do dnia 31 grudnia 2006 r.:

a) na składowiskach odpadów obojętnych — odpadów umieszczonych uprzednio na składowiskach kategorii drugiej, typ A;

b) na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne — odpadów umieszczonych uprzednio na składowiskach kategorii drugiej i trzeciej, typ B;

c) na składowiskach odpadów niebezpiecznych — odpadów umieszczonych uprzednio na składowiskach kategorii drugiej, typ C i kategorii trzeciej.

3. W terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego dekretu osoba uprawniona z tytułu zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, albo upoważniony przez nią podmiot zajmujący się składowiskiem przedstawia właściwym władzom plan zagospodarowania składowiska, z uwzględnieniem kryteriów określonych w niniejszym dekrecie, w tym także zabezpieczeń finansowych wskazanych w art. 14.

4. Właściwe władze w drodze uzasadnionej decyzji zatwierdzają plan, o którym mowa w ust. 3, zezwalają na kontynuację działalności składowiska i określają prace dostosowujące składowisko do wymagań wynikających z przepisów oraz szczegółowe zasady i termin wykonania prac, którym nie może być dzień późniejszy niż 16 lipca 2009 r. […]

5. W wypadku odrzucenia planu, o którym mowa w ust. 3, właściwe władze wskazują sposób i termin zamknięcia wysypiska, zgodnie z art. 12 ust. 1 lit. c).

[…]”.

14 Decyzja komitetu międzyministerialnego z dnia 27 lipca 1984 r., do której odsyła art. 17 ust. 2 dekretu legislacyjnego nr 36/2003, przewiduje podział składowisk na 3 kategorie. Składowiska kategorii drugiej, typ C i kategorii trzeciej, do których odnosi się wspomniany art. 17 ust. 2 lit. c), to składowiska przeznaczone dla odpadów toksycznych i niebezpiecznych (pkt 4.2.3.3 i 4.2.4 decyzji).

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

15 W konsekwencji skargi dotyczącej nieprawidłowej transpozycji dyrektywy 1999/31 przez dekret legislacyjny nr 36/2003 Komisja w dniu 17 października 2003 r. wystosowała do Republiki Włoskiej wezwanie do usunięcia uchybienia, w którym podniosła, iż treść wspomnianego dekretu legislacyjnego jest niezgodna z art. 2, 5, 6, 10, 13 i 14 tej dyrektywy. W pierwszej części pisma Komisja podkreśliła, że uwagi w nim przedstawione „nie wykluczają możliwości skierowania do władz włoskich dalszych pytań".

16 W odpowiedzi na pismo Komisji Republika Włoska przedstawiła dwie odrębne noty z dnia 12 grudnia 2003 r. i dnia 28 stycznia 2004 r.

17 W dniu 9 lipca 2004 r. Komisja skierowała do tego państwa dodatkowe wezwanie do usunięcia uchybień, w którym przedstawiła swoje wątpliwości w kwestii prawidłowości transpozycji zarówno w zakresie tych artykułów dyrektywy 1999/31, do których odnosiło się pierwsze wezwanie do usunięcia uchybień, jak i art. 3, 4, 7–9, 11 i 12 tejże dyrektywy. Komisja zwróciła się ponadto do Republiki Włoskiej o dostarczenie

informacji na temat dokładnej liczby składowisk, do których nie miały zastosowania przepisy wspomnianej dyrektywy dotyczące nowych składowisk, a także o przedstawienie uwag w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia dodatkowego wezwania do usunięcia uchybień.

18 Uznając wyjaśnienia Republiki Włoskiej za niewystarczające, Komisja skierowała do niej w dniu 19 grudnia 2005 r. uzasadnioną opinię, w której wycofała niektóre z zarzutów przedstawionych w pierwszym wezwaniu do usunięcia uchybień i podtrzymała zarzuty odnoszące się do kwestii niezgodności przepisów krajowych dotyczących składowisk istniejących z dyrektywą 1999/31. Wezwała także Republikę Włoską do podjęcia niezbędnych kroków w celu zastosowania się do tej opinii w terminie dwóch miesięcy od jej doręczenia.

19 Ponieważ argumenty podniesione przez Republikę Włoską w odpowiedzi na opinię zawartej w nocie z dnia 28 lutego 2006 r. nie przekonały Komisji, wniosła ona niniejszą skargę.

W przedmiocie skargi

W przedmiocie zarzutu niedopuszczalności dotyczącego nieprawidłowości w postępowaniu poprzedzającym wniesienie skargi

20 Republika Włoska wskazuje na wadę w postępowaniu poprzedzającym wniesienie skargi, która ma pociągać za sobą niedopuszczalność skargi wniesionej przez Komisję. Podnosi ona, iż instytucja ta zmieniła treść podnoszonych zarzutów. I tak, podczas gdy w pierwszym wezwaniu do usunięcia uchybień w odniesieniu do istniejących

składowisk Komisja sygnalizowała niezgodność dekretu legislacyjnego nr 36/2003 z art. 14 dyrektywy 1999/31, w dodatkowym wezwaniu do usunięcia uchybień podniosła ona naruszenie art. 2–14 tej samej dyrektywy. Republika Włoska podkreśla jednocześnie, że w pierwszym wezwaniu do usunięcia uchybień Komisja wspomniała o „dalszych wątpliwościach" w kwestii zgodności z dyrektywą 1999/31 przepisów krajowych transponujących dyrektywę, które mogą zostać ujawnione w przyszłości. Wzmianka tego rodzaju ma umożliwiać Komisji zmianę treści zarzutów podnoszonych przeciw państwu członkowskiemu zgodnie z wymogami w tym zakresie i bez konieczności wszczęcia nowego postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom. Ponadto rozszerzenie dodatkowego wezwania do usunięcia uchybienia o nowe zarzuty ma stanowić naruszenie zobowiązania do lojalnej współpracy, o którym mowa w art. 10 WE.

21 Komisja kwestionuje istnienie takiego naruszenia, twierdząc, iż dodatkowe wezwanie do usunięcia uchybienia skierowane do Republiki Włoskiej miało na celu dodanie nowych zarzutów lub zmianę treści tych, które zostały wcześniej podniesione. Chcąc sprecyzować treść wezwania do usunięcia uchybienia i uzupełnić analizę odpowiedzi władz krajowych, Komisja kieruje do danego państwa członkowskiego uzasadnioną opinię. Z kolei by rozszerzyć podnoszone zarzuty zgodnie z art. 226 WE, Komisja kieruje do wspomnianego państwa dodatkowe wezwanie do usunięcia uchybienia, do którego może się ono ustosunkować.

22 W tym zakresie należy przypomnieć, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału prawidłowy przebieg postępowania poprzedzającego wniesienie skargi stanowi istotną gwarancję przewidzianą w traktacie WE nie tylko dla ochrony praw danych państw członkowskich, lecz również dla zapewnienia, że ewentualne postępowanie sporne będzie miało jednoznacznie zdefiniowany przedmiot sporu. Wynika z tego, iż wezwanie do usunięcia uchybienia ma na celu z jednej strony zakreślenie przedmiotu sporu i wskazanie państwu członkowskiemu, które ma przedstawić swoje uwagi, elementów koniecznych dla przygotowania obrony, a z drugiej strony umożliwić mu usunięcie uchybienia zanim sprawa zostanie skierowana do Trybunału (wyroki: z dnia 13 grudnia 2001 r. w sprawie C-1/00 Komisja przeciwko Francji, Rec. s. I-9908, pkt 54; z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie C-476/98 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. s. I-9855, pkt 46, 47).

23 Komisja skierowała do Republiki Włoskiej dodatkowe wezwanie do usunięcia uchybienia, wyznaczając temu państwu członkowskiemu nowy termin na przedstawienie uwag przed skierowaniem do niej uzasadnionej decyzji opartej na identycznych zarzutach jak te, które zawarto w dodatkowym wezwaniu do usunięcia uchybienia. Tak więc Komisja nie naruszyła prawa do obrony, gdyż Republika Włoska miała możliwość przygotowania obrony przed otrzymaniem umotywowanej decyzji.

24 W konsekwencji należy oddalić podniesiony przez Republikę Włoską zarzut niedopuszczalności.

W przedmiocie zarzutu pierwszego dotyczącego naruszenia art. 2–14 dyrektywy 1999/31 wynikającego ze zwłoki w transpozycji dyrektywy

Argumentacja stron

25 Komisja podnosi, iż wskutek spóźnionej transpozycji dyrektywy 1999/31, która nastąpiła w dniu 27 marca 2003 r. w chwili wejścia w życie dekretu legislacyjnego nr 36/2003, podczas gdy powinna ona mieć miejsce przed 16 czerwca 2001 r., regulacje prawa włoskiego dotyczące składowisk, które uzyskały zezwolenie w okresie między 16 lipca 2001 r. i 27 marca 2003 r. przewidywały sposób ich traktowania właściwy dla składowisk istniejących, w miejsce podejścia bardziej rygorystycznego, przewidzianego dla nowych składowisk. Republika Włoska naruszyła więc w odniesieniu do takich składowisk art. 2–14 dyrektywy, ponieważ przepisy te nie były stosowane do wszystkich składowisk z tej grupy, które należało bowiem traktować odmiennie,

uznając je za nowe. Władze włoskie miały tym samym rozmyślnie naruszyć mające tu zastosowanie przepisy wspólnotowe, gdyż nawet dokonując spóźnionej transpozycji mogły i powinny były traktować wspomniane składowiska w sposób przewidziany dla składowisk nowych.

26 Komisja dodaje, że podnoszony w postępowaniu administracyjnym fakt, iż Republika Włoska jednostronnie postanowiła oczekiwać na przyjęcie decyzji 2003/33, nie uzasadnia opóźnienia w zakresie transpozycji dyrektywy 1999/31. Transpozycja nie jest bowiem w najmniejszym stopniu zależna od istnienia takiego aktu, gdyż — jak przewiduje dyrektywa — państwa członkowskie powinny stosować kryteria krajowe zgodne z przepisami załącznika II do dyrektywy.

27 Republika Włoska podnosi w pierwszej kolejności, że zarzut ten jest niedopuszczalny i twierdzi, iż Komisja nie może wszcząć postępowania przed Trybunałem w związku z opóźnieniem w transpozycji, w sytuacji gdy transponujący dekret legislacyjny został przyjęty przed wszczęciem postępowania poprzedzającego wniesienie skargi oraz że opóźnienie to jest faktem, któremu nie sposób zaradzić.

28 W drugiej kolejności państwo to podkreśla, że wspomniane opóźnienie, z przyczyn czysto technicznych i administracyjnych, pociągnęło za sobą w odniesieniu do składowisk, które uzyskały zezwolenia w okresie między datą upływu terminu transpozycji dyrektywy 1999/31 i wejścia w życie dekretu legislacyjnego nr 36/2003, konieczność poddania obowiązkom, które dyrektywa przewiduje dla składowisk istniejących. Oznaczało to bowiem konieczność ustanowienia dla tychże składowisk, na których znajdowała się już pewna ilość odpadów, okresu przejściowego, w trakcie którego osoby uprawnione z tytułu zezwolenia na ich eksploatację miały obowiązek

zagospodarowania składowisk. Ów reżim przejściowy odpowiada ponadto dążeniu do uniknięcia sytuacji nierówności w stosunku do podmiotów gospodarczych posiadających już takie zezwolenia w dniu wejścia w życie wspomnianego dekretu legislacyjnego. Rozważany reżim był w każdym razie wyjątkowo surowy i przewidywał termin zawity na przedstawienie planu zagospodarowania terenu składowisk krótszy od terminu przewidzianego w dyrektywie 1999/31.

Ocena Trybunału

29 Jeśli chodzi o podniesiony przez Republikę Włoską argument niedopuszczalności, oparty na braku interesu w stwierdzeniu opóźnienia w transpozycji dyrektywy 1999/31, należy zaznaczyć, że żądania podniesione w skardze, w szczególności w zakresie jej zarzutu pierwszego, nie zmierzają do ustalenia, iż miało miejsce takie opóźnienie, lecz do stwierdzenia sprzeczności z dyrektywą przepisów przejściowych dekretu legislacyjnego nr 36/2003 w odniesieniu do sposobu traktowania składowisk otwartych w okresie między datą upływu terminu transpozycji wspomnianej dyrektywy i datą wejścia w życie dekretu legislacyjnego.

30 Jak wynika z orzecznictwa Trybunału, państwo członkowskie, które nie transponowało w wyznaczonym terminie dyrektywy wspólnotowej i przeciwko któremu wniesiono skargę o uchybienie zobowiązaniom, której przedmiotem nie jest to zaniechanie, lecz niewykonanie obowiązku wynikającego z dyrektywy, nie może kwestionować dopuszczalności skargi i tym samym rozpatrywania przez Trybunał wniosku o stwierdzenie uchybienia, powołując się na fakt, iż nie podjęło środków niezbędnych dla transpozycji wspomnianej dyrektywy (wyrok z dnia 11 sierpnia 1995 r. w sprawie C-431/92 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. s. I-2189, pkt 23).

31 Argument niedopuszczalności pierwszego zarzutu skargi dotyczący braku interesu prawnego Komisji należy zatem oddalić.

32 Jeśli chodzi o zasadność tego zarzutu, należy zauważyć, że — jak słusznie stwierdziła Komisja i czego nie kwestionuje Republika Włoska — dekret legislacyjny nr 36/2003 nie przewiduje stosowania do składowisk, które uzyskały zezwolenie w okresie między datą upływu terminu transpozycji dyrektywy 1999/31 i wejścia w życie dekretu legislacyjnego przepisów dotyczących nowych składowisk, a w szczególności art. 2–13 wspomnianej dyrektywy. Przewiduje on natomiast traktowanie wspomnianych składowisk w sposób identyczny, jak składowiska istniejące i poddanie ich procedurze zagospodarowania przewidzianej w jego art. 17.

33 I tak, jak wynika z utrwalonego orzecznictwa, państwo członkowskie nie może powoływać się na nieterminowe wprowadzenie w życie dyrektywy dla uzasadnienia nieprzestrzegania czy też opóźnienia w wykonaniu innych obowiązków wynikających z dyrektywy (zob. wyroki: z dnia 13 kwietnia 2000 r. w sprawie C-274/98 Komisja przeciwko Hiszpanii, Rec. s. I-2823, pkt 22 i z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie C-127/99 Komisja przeciwko Włochom, Rec. s. I-8305, pkt 45). Jeśli bowiem dyrektywa, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, określa w sposób jednoznaczny obowiązki właściwych władz krajowych, państwa członkowskie, które jej nie transponowały, nie mogą uważać się za zwolnione z wymogu przestrzegania obowiązków z niej wynikających po upływie terminu transpozycji i nie mogą wyłączyć w drodze przepisu przejściowego stosowania przepisów tejże dyrektywy. Przyznanie państwu takiego prawa oznaczałoby danie mu możliwości przesunięcia terminu transpozycji (zob. podobnie wyrok z dnia 9 sierpnia 1994 r. w sprawie C-396/92 Bund Naturschutz in Bayern i in., Rec. s. I-3717, pkt 19).

34 Jak wynika z powyższego, Republika Włoska powinna była stosować do składowisk, które uzyskały zezwolenie w okresie między 16 lipca 2001 r. i 27 marca 2003 r.,

przepisy dyrektywy 1999/31 dotyczące składowisk nowych zawarte w art. 2–13 dyrektywy. Co za tym idzie, przyjmując i utrzymując w mocy dekret legislacyjny nr 36/2003, który wyklucza stosowanie tych przepisów, uchybiła ona zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy powyższych artykułów.

35 Ponadto stosując do składowisk nowych reżim przewidziany w art. 14 dyrektywy 1999/31 dla składowisk istniejących, Republika Włoska uchybiła również zobowiązaniom wynikającym z tego artykułu.

36 Co więcej, uzasadnienie przez państwo członkowskie opóźnienia w transpozycji i stosowaniu dyrektywy 1999/31, oparte na konieczności oczekiwania na przyjęcie decyzji 2003/33, jest niewłaściwe. Celem wspomnianej decyzji jest bowiem doprecyzowanie zasad dotyczących kryteriów i procedur przyjęcia odpadów na składowiska. Zasady te zostały natomiast ustalone w dyrektywie, a ich stosowanie nie jest uzależnione od przyjęcia takiej decyzji na podstawie art. 16 dyrektywy.

37 W konsekwencji pierwszy zarzut podniesiony przez Komisję w uzasadnieniu jej skargi należy uznać za zasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego dotyczącego naruszenia art. 14 lit. d) pkt i) dyrektywy 1999/31

Argumentacja stron

38 W zarzucie drugim Komisja podnosi, iż art. 14 lit. d) pkt i) dyrektywy 1999/31, w którym zawarto przepisy przejściowe dotyczące składowisk odpadów

niebezpiecznych, przewiduje, że od dnia 16 lipca 2002 r. art. 4, 5 i 11 oraz załącznik II stosuje się do składowisk istniejących, podczas gdy dekret legislacyjny nr 36/2003 w żaden sposób nie odnosi się do stosowania wspomnianych przepisów do tych składowisk, ustalając w art. 17 ust. 2 lit. c) przepisy przejściowe jedynie dla nowych składowisk. Ten ostatni przepis pozostaje więc jej zdaniem w sprzeczności nie tylko z art. 14 lit. d) pkt i) dyrektywy, lecz również z przepisami, które powinny być stosowane do składowisk istniejących, w szczególności art. 4, 5 i 11 i załącznikiem II do dyrektywy. Ponadto ustawodawstwo włoskie mające zastosowanie do składowisk istniejących przed wejściem dyrektywy jest również sprzeczne z wyżej wymienionymi przepisami.

39 Republika Włoska podnosi, iż ewentualne stwierdzenie uchybienia, jakie może wyniknąć z uznania zarzutu za uzasadniony, nie umożliwi jej podjęcia niezbędnych kroków w celu zastosowania się do dyrektywy 1999/31, zważywszy na fakt, iż wyrok Trybunału zapadnie po upływie terminu ustalonego na dzień 31 grudnia 2006 r. w odniesieniu do reżimu przejściowego dotyczącego składowisk odpadów niebezpiecznych.

40 Państwo to, odnosząc się do zasadności drugiego zarzutu, podnosi, iż art. 17 dekretu legislacyjnego nr 36/2003 transponuje we właściwy sposób art. 14 lit. d) pkt i) dyrektywy, przewidując stosowanie art. 4, 5 i 11 dyrektywy do składowisk istniejących. I tak, zgodnie ze wspomnianym art. 17 ust. 3–5 podmioty zajmujące się składowiskami powinny do dnia 27 września 2003 r. przedstawić właściwym władzom plan zagospodarowania składowiska. Te ostatnie powinny zatwierdzić plan na podstawie kryteriów przewidzianych w przepisach transponujących dyrektywę dotyczących klasyfikacji składowisk i warunków, których spełnienie umożliwia kontynuowanie przez nie działalności, przed dniem 16 lipca 2009 r., to jest przewidzianym w dyrektywie terminem zagospodarowania terenu istniejących składowisk.

41 Ponadto art. 17 ust. 2 lit. c) dekretu legislacyjnego nr 36/2003, na który powołuje się Komisja, ustanawia przepis przejściowy, zgodnie z którym do dnia 31 grudnia 2006 r.

powinno być możliwe umieszczanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych odpadów składowanych, zgodnie z przepisami poprzedzającymi wydanie dekretu, na składowiskach odpadów niebezpiecznych i toksycznych. Jak twierdzi Republika Włoska, choć wspomniane przepisy, a w szczególności dekret ministerialny nr 141 z dnia 11 marca 1998 r. (GURI nr 108 z 12 maja 1998 r., s. 22), nie transponowały odpowiednich przepisów dyrektywy 1999/31, przewidywały jednak zakazy i szczególne procedury w zakresie umieszczania takich odpadów na tych składowiskach, zgodne z zasadami określonymi w dyrektywie.

Ocena Trybunału

42 Jeśli chodzi o podniesiony przez Republikę Włoską zarzut dotyczący niedopuszczalności, należy przypomnieć, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem istnienie uchybienia powinno być oceniane w odniesieniu do sytuacji w państwie członkowskim w momencie upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii. Nawet jeśli uchybienie zostało usunięte po upływie wskazanego terminu, skarga nadal spełnia swoje zadanie, które może polegać między innymi na ustanowieniu podstawy dla ewentualnej odpowiedzialności państwa członkowskiego względem podmiotów, które wywodzą roszczenia z tego uchybienia (zob. podobnie wyroki: z dnia 18 marca 1992 r. w sprawie C-29/90 Komisja przeciwko Grecji, Rec. s. I-1971 pkt 12 i z dnia 14 kwietnia 2005 r. w sprawie C-519/03 Komisja przeciwko Luksemburgowi, Zb.Orz. s. I-3067, pkt 18 i 19).

43 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że art. 17 ust. 2 lit. c) dekretu legislacyjnego nr 36/2003 zawiera przepis przejściowy dotyczący składowisk odpadów niebezpiecznych, który — co potwierdziła Republika Włoska — był stosowany również w chwili upływu terminu, jaki wyznaczono temu państwu na zastosowanie się do uzasadnionej opinii skierowanej do niego przez Komisję.

44 Należy także podkreślić, że wbrew temu, co twierdzi państwo członkowskie, zarzucane przez Komisję uchybienie oparte jest na sprzeczności z prawem wspólnotowym kilku przepisów prawa włoskiego mających zastosowanie do tych składowisk. Należy do nich nie tylko przepis określający odpady, które mogą być dopuszczone do składowania na wspomnianych składowiskach, dla których dekret legislacyjny nr 36/2003 przewiduje reżim przejściowy, lecz również przepisy dotyczące obróbki odpadów i procedury przyjęcia odpadów na składowiska.

45 Z powyższego wynika, iż drugi zarzut skargi dotyczący naruszenia art. 14 lit d) pkt i) dyrektywy 1999/31 jest dopuszczalny.

46 Jeśli chodzi o zasadność drugiego zarzutu, należy przypomnieć, że art. 14 lit. d) pkt i) wspomnianej dyrektywy przewiduje, iż art. 4, 5 i 11 i załącznik II stosuje się do istniejących składowisk odpadów niebezpiecznych w ciągu jednego roku od upływu terminu transpozycji dyrektywy, to jest od dnia 16 lipca 2002 r. Przepis ten przewiduje więc niezależnie od czasu trwania procedury zagospodarowania terenu składowisk istniejących, które musi zakończyć się do dnia 16 lipca 2009 r., krótki termin na stosowanie wspomnianych przepisów do składowisk tego rodzaju.

47 Z kolei, jak słusznie podkreśliła Komisja, art. 17 ust. 2 lit. c) dekretu legislacyjnego nr 36/2003 ustanawiający przepisy przejściowe dotyczące obróbki odpadów niebezpiecznych ma zastosowanie wyłącznie do nowych składowisk i nie zawiera żadnych norm o charakterze przejściowym odnoszących się do obróbki takich odpadów na składowiskach istniejących.

48 Wbrew twierdzeniom Republiki Włoskiej art. 17 ust. 3–5 dekretu legislacyjnego nr 36/2003 nie przewiduje także stosowania do tych składowisk od dnia 16 lipca 2002 r. art. 4, 5 i 11 ani załącznika II do dyrektywy 1999/31. Wspomniany przepis prawa krajowego ustanawia bowiem jedynie procedurę zagospodarowania terenu mającą zastosowanie do wszystkich składowisk, niezależnie od ich rodzaju. Zgodnie z tym przepisem osoba uprawniona z tytułu zezwolenia powinna przedstawić właściwym władzom plan zagospodarowania terenu składowiska w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie dekretu legislacyjnego. Właściwe władze zezwalają na kontynuację działalności składowiska i określają prace dostosowujące składowisko do wymagań wynikających z przepisów oraz szczegółowe zasady i termin zakończenia procedury. Zagospodarowanie terenu składowiska musi zakończyć się do dnia 16 lipca 2009 r.

49 Ponadto, choć w okresie przejściowym, w którym możliwe było zagospodarowanie terenu istniejących składowisk, przepisy prawa krajowego poprzedzające dekret legislacyjny 36/2003 mające zastosowanie do procedury usuwania odpadów niebezpiecznych ustalały szczegółowe zasady przyjmowania takich odpadów na składowiskach, jednakowoż nie gwarantowały one pełnego zastosowania art. 4, 5 i 11 dyrektywy 1999/31 do składowisk przyjmujących takie odpady. Republika Włoska przyznała nawet w odpowiedzi na skargę, że wspomniane wewnętrzne regulacje prawne odbiegały treścią od odpowiednich przepisów dyrektywy.

50 Z powyższych rozważań wynika, że drugi zarzut podniesiony przez Komisję należy również uznać za zasadny.

51 W konsekwencji należy stwierdzić, że przyjmując i utrzymując w mocy dekret legislacyjny nr 36/2003, którym transponowano do prawa krajowego przepisy dyrektywy 1999/31,

— w zakresie, w jakim wspomniany dekret legislacyjny nie przewiduje stosowania przepisów art. 2–13 dyrektywy 1999/31 do składowisk, które uzyskały zezwolenie w okresie między dniem, w którym upłynął termin transpozycji dyrektywy, i dniem wejścia w życie dekretu legislacyjnego, oraz

— w zakresie, w jakim dekret nie gwarantuje transpozycji art. 14 lit. d) pkt i) dyrektywy,

Republika Włoska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążą na mocy art. 2–14 dyrektywy 1999/31.

W przedmiocie kosztów

52 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Republiki Włoskiej kosztami postępowania, a ta ostatnia przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

1) **Przyjmując i utrzymując w mocy dekret legislacyjny nr 36 z dnia 13 stycznia 2003 r., z późniejszymi zmianami, którym transponowano do prawa krajowego przepisy dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów,**

   — **w zakresie, w jakim wspomniany dekret legislacyjny nie przewiduje stosowania przepisów art. 2–13 dyrektywy 1999/31 do składowisk, które uzyskały zezwolenie w okresie między dniem, w którym upłynął termin transpozycji dyrektywy, i dniem wejścia w życie dekretu legislacyjnego, oraz**

   — **w zakresie, w jakim dekret nie gwarantuje transpozycji art. 14 lit. d) pkt i) dyrektywy,**

   Republika Włoska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążą na mocy art. 2–14 dyrektywy 1999/31.

2) **Republika Włoska zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Podpisy